

03.12. until 05.12.2015 in Frankfurt (Oder), Germany

Transferts / passages / mélanges: le personnage et l'oeuvre de Jean Potocki (1761-1815); Mosaik und Labyrinth: Leben und Werk von Jan Potocki (1761-1815); Mozaika i labirynt: Życie i dzieło Jana Potockiego (1761-1815)

02.10.2015

Recommended by M.A. Marek Kłodnicki

03.12. until 05.12.2015

starting at: 16:00

Event languages: German, Polish

Deadline for submissions: 15.11.2015

Europa-Universität Viadrina, Uniwersytet Jagielloński, Humboldt-Universität

Download conference handout

Citation URL: <https://www.pol-int.org/en/node/3209>

Jan Graf Potocki, ein Spross des polnischen Hochadels, war Ethnograph, Historiker, Geo-graph, Sprachwissenschaftler, Altertumsforscher, politischer Akteur, Dramatiker, und vieles mehr. Eigentlichen Ruhm hat er als Romanschriftsteller posthum erworben: mit dem labyrinthisch angelegten „Manuscrit trouvé à Saragosse“, das er wie seine übrigen Arbeiten und seine Korrespondenz in französischer Sprache zu Papier brachte. Als Offizier in habsburgischen und maltesischen Diensten, als Forscher und als Diplomat bereiste dieser Kosmopolit ganz Europa, das Mittelmeer, Marokko und Ägypten, und schließlich auch Sibirien und die Innere Mongolei. Mit ethnographischen und sprachwissenschaftlichen Studien – sei es in Niedersachsen, im Kaukasus oder in anderen russisch-osmanischen Grenzregionen – erforschte er die Spuren vergangener und Formen gegenwärtiger slawischer Kulturen und entwickelte dabei die retrogressive Methode.

Anlässlich seines 200. Todestages wird die internationale und interdisziplinäre Tagung aus unterschiedlichen Perspektiven an diesen europäischen Freigeist erinnern. Die erstaunliche Modernität des zwischen Aufklärung und Romantik stehenden Literaten und Wissenschaftlers Jan Potocki zeigt sich u.a. in der von ihm verwendeten Technik der multiperspektivischen Darstellung: im Roman aus den verschiedenen Blickwinkeln der Protagonisten, in der Ethnographie durch die Kombination von Zeugnissen aus Vergangenheit und Gegenwart sowie in der ganz unbefangenen Beobachtung fremder Kulturen, denen ihre jeweils eigenen Sichtweisen

zugestanden werden. Das führte ihn in der Konsequenz zu einem Kulturbegriff jenseits des Eurozentrismus und in einen kulturellen Relativismus, der bis heute eine Herausforderung und eine Anregung wirkt – von den Wissenschaftlern bis hin zur Populärkultur. Die Konferenzbeiträge (siehe Konferenzprogramm unten) werden Potockis Relevanz vor allem auf den Feldern der Ästhetik, der Politik und der Wissenschaften hervorheben.

Hrabia Jan Potocki, potomek szlachty polskiej, był etnografem, historykiem, geografem, językoznawcą, archeologiem, dramaturgiem, oraz przyjął wiele więcej ról. Sławę, jako pisarzowi przyniosła mu post hum powieść-labirynt „Manuscrit trouvé à Saragosse”, którą podobnie jak inne jego dzieła i korespondencję napisał w języku francuskim. Jako oficer w służbie habsburskiej i maltańskiej, oraz badacz i dyplomata podróżował ten kosmopolita po całej Europie, Morzu Śródziemnym, Maroku i Egipcie, a także po Syberii i Mongolii. Badaniami etnograficznymi i językoznawczymi - czy to w Dolnej Saksonii, na Kaukazie czy w innych regionach granicznych osmańsko-rosyjskich – przyczynił się do poznania śladów byłych i ówczesnych form kultur słowiańskich oraz rozwinął przy tym metodę retrogresywną.

Z okazji 200-setnej rocznicy śmierci Jana Potockiego nasza międzynarodowa i interdyscyplinarna konferencja przypomni tego europejskiego wolnego ducha z różnych perspektyw. Niesamowita, a czasem nawet niepokojąca nowoczesność tego literata i naukowca, stojąca między Oświeceniem i Romantyzmem, znajduje odzwierciedlenie w jego technice przedstawiania wielu perspektyw: w powieści przez zróżnicowany pryzmat jego bohaterów, w etnografii poprzez połączenie zdarzeń z przeszłości z teraźniejszością, oraz przez doskonałą obserwację obcych kultur, którym przypisane zostają własne punkty widzenia. Technika ta doprowadziła Potockiego w konsekwencji do pojęcia kultury spoza eurocentryzmu i do relatywizmu kulturowego, który pozostał do dzisiaj wyzwaniem i stymulacją – od nauki po kulturę popularną. Wystąpienia konferencyjne (patrz program poniżej) przedstawią znaczenie Potockiego zwłaszcza w dziedzinie estetyki, polityki i nauki.

Contact

Marek Kłodnicki

Europa-Universität Viadrina, ZIP, Große Scharrnstraße 59, D-15230 Frankfurt (Oder)

Telefon: +49 (0)335 5534 2445

E-Mail: klodnicki@europa-uni.de

<https://www.pol-int.org/en/conference/transferts-passages-melanges-le-personnage-et-loeuvre-de-jean?j5Q6rewycZ5HtUDXTWpx7UZE=1>